

Olsztyn, dnia 23 listopada 2018 r.

PS-VI.431.2.16.2018.KS

**Pani
Ewa Moroz
Dyrektor
Domu Rodzinnego
w Starych Juchach**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.778.2018 z dnia 27 września 2018 r. /akta kontroli str. 1/ zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie delegatura w Elku, w składzie:

1. Katarzyna Henryka Stefanowska – główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu Rodzinnym przy ul. Mazurskiej 27 c w Starych Juchach.

Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 15 października 2018 r. i zakończono w dniu 17 października 2018 r. Przedmiotem kontroli była ocena stanu przestrzegania praw dziecka, w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. Nr 292, poz.1720) - zwanego dalej rozporządzeniem,
- Konwencji o prawach dziecka (Dz.U.1991, nr 120 poz. 526 ze zm.).

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Dom / Placówka / kontrolowana jednostka - co oznacza: Dom Rodziny przy ul. Mazurskiej 27 c;
2. Dyrektor/ Dyrektor Placówki / Opiekun - co oznacza: Dyrektora Domu Rodzinnego przy ul. Mazurskiej 27 c w Starych Juchach, panią Ewę Moroz;

3. regulamin / regulamin Placówki - co oznacza: *Regulamin Domu Rodzinnego w Starych Juchach przy ul. Mazurskiej 27 c*;
4. mos - co oznacza: młodzieżowy ośrodek socjoterapii.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Placówkę. Kontrolę przeprowadzono w obecności pani Ewy Moroz – prowadzącej Placówkę, oraz pana [REDAKTOWANO] (zatrudnionego w Placówce do pomocy przy opiece nad dziećmi), w oparciu o rozmowy przeprowadzone z dziećmi, obserwację dzieci, analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez ww. osoby, a także oględziny Placówki.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

1. Ustalenia dotyczące organizacji Placówki:

Kontrolowana jednostka jest publiczną Placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego prowadzoną przez Powiat Elcki, przeznaczoną dla 8 wychowanków.

W dacie kontroli w ewidencji Placówki figurowało 5 dzieci. Lista wychowanków stanowi akta kontroli str. 3.

Działalność kontrolowanej jednostki określa *Statut Domu Rodzinnego w Starych Juchach przy ul. Mazurskiej 27 c*, przyjęty Uchwałą nr XVIII.191.2012 Rady Powiatu w Elku z dnia 27 lutego 2012 r. /akta kontroli str. 5-6/ oraz *Regulamin organizacyjny placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego - Domu Rodzinnego w Starych Juchach przy ul. Mazurskiej 27 c*, przyjęty Uchwałą nr 08.26.2012 Zarządu Powiatu w Elku, z dnia 08 marca 2012 r., zmieniony Uchwałą nr 29.70.2013 Zarządu Powiatu Elckiego z dnia 08 sierpnia 2013 r. /akta kontroli str. 7-17/.

Ustalenia dotyczące przestrzegania w Placówce praw dziecka:

W ramach postępowania kontrolnego, w dniu 15 października 2018 r. przeprowadzono rozmowę kierowaną z jednym wychowankiem na temat przestrzegania w Placówce praw dziecka. W przypadku dwojga dzieci odstąpiono od badania ankietowego i przeprowadzono z nimi swobodną rozmowę w powyższym zakresie. Z dwojgiem wychowanków nie podjęto rozmów z uwagi na:

- wiek (4 lata) i utrudnioną komunikację z dzieckiem,
- przebywanie dziecka w mos.

Wyniki przeprowadzonych rozmów spisane zostały przez kontrolujących i stanowią akta kontroli str. 19-26, a ich podsumowanie i analiza ilościowa stanowią akta kontroli str. 27-30. Kontroli poddano również prowadzoną w Placówce dokumentację odzwierciedlającą realizację praw dziecka, w tym dokumentację indywidualną wszystkich wychowanków.

W toku kontroli dokonano oceny realizacji następujących praw dziecka:

Prawo do wypoczynku i zaspokojenia potrzeb rozwojowych - rozumiane jako prawo do czasu wolnego organizowanego zgodnie z potrzebami dziecka, oraz prawo do rozwoju zgodnie z potrzebami odpowiednimi dla etapu rozwojowego, w tym uczestnictwa w indywidualnych i zespołowych zajęciach rekreacyjnych i sportowych (w placówce i poza nią), zgodnie z zainteresowaniami i wyborem dziecka.

Z informacji przekazanych przez Dyrektora Placówki wynika, że wychowankom, w okresie objętym kontrolą, organizowano ciekawe formy spędzania czasu wolnego /**akta kontroli str. 31/**, w tym m.in.: zajęcia plastyczne, wspólne czytanie książek, spacery po lesie, zabawy na placach zabaw, zabawy w salach zabaw w Elku i Giżycku, wyjazdy do kina, na basen, grillowanie na posesji Domu oraz kąpiele w jeziorze. Dzieci mają do dyspozycji rowery, hulajnogi, wrotki, sprzęt sportowy, książki, liczne gry planszowe oraz zabawki dostosowane do ich wieku i potrzeb.

Ponadto wychowankom zorganizowano m.in.:

- wyjazd do uzdrowiska Solec Zdrój, gdzie korzystały z basenów siarczkowych i rekreacyjnych;
- wyjazd do Europejskiego Centrum Bajki w Pacanowie oraz Parku Rozrywki i Miniatur Sabat Krajno w Krajinie Zagórze;
- wyjazd do ośrodka Termy Warmińskie w Lidzbarku Warmińskim;
- pobyt w Małej Cichej, podczas którego m.in. uczyli się jeździć na nartach, zwiedzili Zakopane, Kraków oraz kopalnię soli w Wieliczce;
- wyjazd do Aqaparku w Redzie;
- wyjazd na obóz żeglarski;
- kolonie letnie w Okunince;
- wycieczkę do Augustowa, Studzienicznej, Sejn i Gib;
- wyjazdy do lokali gastronomicznych w Elku i do McDonalda w Suwałkach na wspólne posiłki.

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów z zespołem inspektorów pozytywnie wypowiedzieli się na temat organizacji dla nich czasu wolnego.

Prawo do życia bez przemocy - rozumiane jako prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej, emocjonalnej, zarówno ze strony rówieśników, jak i dorosłych, stosowania wobec dziecka pozytywnej dyscypliny oraz prawo do pomocy w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi i rówieśnikami zarówno na terenie placówki, jak i poza nią.

W rozmowach z kontrolującymi dzieci wskazały, iż w Placówce stosowane są nagrody oraz kary. Potwierdziły również, że wiedzą za co mogą być nagrodzone, a za co ukarane. Wychowankowie pytani o najczęściej stosowane nagrody wskazywali: wyższe kieszonkowe, pochwały i słodycze. Natomiast wśród kar wymieniali niższe kieszonkowe i odesłanie do swojego pokoju. Jedno z dzieci podało również zakaz wyjazdu do rodziny, jednocześnie podkreślając, iż takiej kary nigdy nie otrzymało. Dyrektor Domu w pisemnym oświadczeniu /**akta kontroli str. 33/** poinformowała, że w przypadku jednej z wychowanek (obecnie przebywającej w mos), z uwagi na duże problemy wychowawcze (zarówno w Placówce jak i podczas urlopowania do rodziny biologicznej), w konsultacji i w porozumieniu z rodziną dziecka, wspólnie podjęto decyzję o pozostawieniu go na weekend w Placówce. Kontrolujący

przyjęli powyższe wyjaśnienie.

Z wypowiedzi dzieci nie wynika, aby doświadczyły one przemocy fizycznej ze strony opiekunów, czy poczuły się poniżane lub upokarzane. Żaden z wychowanków nie potwierdził, aby opiekunowie używali w ich obecności wulgarnych słów.

Obserwacja funkcjonowania dzieci pozwoliła stwierdzić, że z opiekunami łączą ich pozytywne relacje, a w Placówce czują się swobodnie i bezpiecznie.

Prawo do nauki - rozumiane jako zapewnienie wychowankom możliwości kształcenia na każdym poziomie oraz udzielania pomocy w nauce.

Z informacji Dyrektora /akta kontroli str. 3/ wynika, że troje dzieci realizuje obowiązek szkolny w szkole podstawowej, a dwoje uczęszcza do przedszkola. Zgodnie z § 5 pkt 2 ppkt. 11 regulaminu Placówki wychowankom zapewnia się pomoc w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych oraz zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne.

Dzieci podczas rozmów z zespołem inspektorów potwierdziły, iż posiadają niezbędne podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Ponadto wskazały, że opiekunowie udzielają im pomocy w odrabianiu lekcji oraz nauce. Wychowankowie nie wnieśli uwag w zakresie ww. prawa.

Prawo do zaspokojenia potrzeb zdrowotnych - rozumiane jako zapewnienie dziecku dostępu do odpowiedniej opieki zdrowotnej.

Wszystkie dzieci przebywające w Placówce objęte są podstawową opieką medyczną lekarza rodzinnego w Przychodni DORA-M.ED w Wydminach. Ponadto jeden z wychowanków jest pod opieką poradni specjalistycznej /akta kontroli str. 3/.

Wychowankowie podczas rozmów z kontrolującymi poinformowali, że w przypadku choroby zawsze udzielana jest im stosowna pomoc i opieka. Żadne z dzieci nie wskazało, aby opiekunowie palili papierosy w ich obecności.

Prawo do poszanowania tożsamości religijnej - rozumiane jako prawo do poszanowania środowiska religijnego dziecka, z którego się wywodzi oraz wychowania religijnego i praktyk religijnych zgodnych z tradycją i wyznaniem jego rodziny oraz zgodnie z jego wolą.

Z informacji przekazanych przez Dyrektora Placówki wynika, że wszyscy wychowankowie są wyznania katolickiego. Dzieci przystępują do sakramentów świętych, a także przestrzegają tradycji związanych z obchodzeniem świąt.

Dzieci poinformowały kontrolujących, że do kościoła chodzą dobrowolnie i swobodnie mogą realizować swoje praktyki religijne.

Prawo do bezpieczeństwa socjalnego - rozumiane jako prawo do wyżywienia dostosowanego do wymogów odpowiadających potrzebom rozwojowym i zdrowotnym dzieci, a także prawa do ubrania i obuwia dostosowanego do jego gustu, potrzeb i warunków pogodowych, wyposażenia w środki higieny osobistej oraz kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko.

▪ **Zaspokojenie potrzeb żywieniowych**

Pani Dyrektor poinformowała, że obiady w dni nauki szkolnej dzieci spożywają w szkołach i przedszkolu. Ponadto zawsze w Placówce przygotowywany jest ciepły posiłek, który dzieci mogą zjeść po powrocie do domu. Posiłki na kolejny dzień planowane są na bieżąco, z uwzględnieniem sugestii i propozycji dzieci.

Wychowankowie w rozmowach z zespołem inspektorów pozytywnie wypowiadali się na temat wyżywienia, jakie oferuje się im w Placówce.

▪ **Zaopatrzenie w odzież i obuwie**

Z informacji przekazanych przez Dyrektora kontrolowanej jednostki wynika, że dzieci zaopatrywane są w odzież i obuwie adekwatnie do indywidualnych, bieżących potrzeb. Zakupu ubrań oraz butów wychowankowie dokonują wspólnie z prowadzącymi Placówkę.

Dzieci potwierdziły, iż posiadają niezbędną odzież oraz obuwie.

▪ **Zaopatrzenie w środki higieny osobistej**

Ustalono, że wychowankowie zaopatrywani są w środki higieny osobistej oraz kosmetyki w zależności od indywidualnych potrzeb. Artykuły te dzieci przechowują w łazience.

Żaden z wychowanków podczas rozmów z zespołem inspektorów nie zgłaszał uwag w powyższym zakresie.

▪ **Wyposażenie w kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dziecko**

Zasady przyznawania kieszonkowego określone są w dokumencie pn. „Regulamin kieszonkowego w Domu Rodzinnym w Starych Juchach” /akta kontroli str. 35/. W wyniku jego analizy stwierdzono, że zawiera on nieaktualną wysokość minimalnej i maksymalnej kwoty do własnego dysponowania przez dziecko, bowiem zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r., od 1 czerwca b.r. podwyższeniu uległa kwota, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt. 2 ustawy, na podstawie której ustala się między innymi wysokość kwoty miesięcznej do własnego dysponowania.

Ponadto wątpliwość kontrolujących wzbudził zapis wskazujący na możliwość obniżenia kieszonkowego do minimalnej kwoty, przez okres 6 miesięcy, za złamanie ustalonych w Placówce zasad oraz pozbawienie wychowanka możliwości odzyskania pełnej stawki (o której mowa poniżej) za np. określone pozytywne zachowanie. Zespół inspektorów w bieżącym instruktażu wskazał, iż uniemożliwienie dziecku uzyskania wyższego kieszonkowego może mieć znaczący wpływ na motywację do poprawy zachowania. Ustalając kwotę kieszonkowego należy też pamiętać o jego funkcji wychowawczej (nauka gospodarowania pieniędzmi).

W trakcie trwania czynności kontrolnych dokonano zmian w regulaminie kieszonkowego, a jego projekt /akta kontroli str. 37/ przedłożono kontrolującym, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.

Zgodnie z zapisami powyższego regulaminu podstawa naliczania kieszonkowego wynosi 30,00 zł. Kwota ta może być obniżona lub podwyższona, w zależności od zachowania dziecka, jego zaangażowania w codzienne obowiązki oraz stosunku do obowiązków szkolnych.

Odbiór kwoty pieniężnej do własnego dysponowania wychowankowie potwierdzają własnoręcznym podpisem na liście wypłat kieszonkowego. Analiza list wykazała, iż w czerwcu b.r., w jednym przypadku oraz w październiku b.r., w drugim przypadku, zostały wypłacone kwoty pieniężne do własnego dysponowania niższe niż 1 % kwoty, o której mowa w art. 80

ust. 1 pkt 2 ustawy /**akta kontroli str. 43 i 45**/. Dyrektor Placówki, w czasie trwania czynności kontrolnych, dla jednego dziecka wypłaciła kwotę, stanowiącą różnicę pomiędzy kwotą otrzymaną, a kwotą należną, określoną w przepisach. Ponadto w pisemnym oświadczeniu, stanowiącym **akta kontroli str. 47**, poinformowała, że w przypadku drugiej wychowanki, która obecnie przebywa w mos, ww. różnica między kwotą otrzymaną a należną zostanie jej wypłacona w dniu 18 października 2018 r. W tym dniu bowiem odbędzie się posiedzenie Zespołu ds. Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, w którym opiekunowie planują uczestniczyć. W związku z powyższym zespół kontrolny odstąpił od wydania zalecenia w tym obszarze.

Poza tym stwierdzono, iż w listach kieszonkowego ujęty jest również wychowanek, który nie ukończył jeszcze 5 roku życia. Wpisy w powyższych dokumentach wskazują, że dziecku nie wypłacano pieniędzy, a zakupywano np. zabawki za określoną kwotę. Dyrektor Domu w pisemnym wyjaśnieniu /**akta kontroli str. 49**/, poinformowała, że *„obecnie w placówce Dom Rodzinny w Starych Juchach jest tylko jedna osoba poniżej piątego roku życia, niekwalifikująca się do otrzymania tzw. kieszonkowego (...). Chłopiec bardzo czynnie uczestniczy w życiu rodziny i jest bystrym obserwatorem sytuacji, które dzieją się w jego obecności. W związku z tym podjęłam decyzję, że w czasie kiedy starsze dzieci wydrukują swoje pieniądze (kieszonkowe), a zazwyczaj jesteśmy razem, (...) ma prawo wybrać sobie jakąś zabawkę, nie otrzymując pieniędzy do rączki. Zakupy są dodatkową formą nagradzania. Nauczył się, że należy konsultować wybór z osobą dorosłą i że trzeba dokonywać wyborów. co pozytywnie wpływa na jego funkcjonowanie”*. Kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora w powyższej kwestii.

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów potwierdzili, iż co najmniej raz w miesiącu otrzymują kieszonkowe. Żadne dziecko nie wniosło zastrzeżeń do jego wysokości.

Prawo do regularnych kontaktów z rodziną - rozumiane jako prawo do regularnych kontaktów z członkami rodziny, w tym przede wszystkim z rodzicami - na terenie placówki, w miejscach zamieszkania członków rodziny, jak i w sposób pośredni - poprzez kontakty telefoniczne lub elektroniczne, w tym szczególnie w dni wolne od nauki oraz w trakcie ferii i wakacji, chyba że sąd postanowi inaczej.

Zgodnie z treścią § 14 pkt 7 regulaminu, wychowankowie Domu mają prawo do utrzymywania kontaktów z rodziną. Pani Dyrektor poinformowała, że członkowie rodzin, w tym rodzice, mogą odwiedzać ich w Placówce. Zapraszani są również na uroczystości stanowiące szczególne wydarzenia w życiu dzieci, takie jak np. I Komunia św., czy urodziny. Dzieciom umożliwia się również kontakt telefoniczny z członkami rodzin. Wychowankowie urlopowani są za zgodą sądu, a w niektórych przypadkach za zgodą Dyrektora, do swoich rodzin w dni wolne od nauki szkolnej, w tym: weekendy, ferie, wakacje oraz święta. Ustalono, że w przypadku urlopowania dziecka na podstawie zgody Dyrektora Placówki, osoby przejmujące opiekę nad nim zobowiązane są do podpisania stosownego oświadczenia.

Żadne dziecko nie wniosło zastrzeżeń w kwestii przestrzegania prawa, o którym mowa powyżej.

Prawo do wyrażania opinii i własnych poglądów - rozumiane jako prawo do poszanowania podmiotowości dziecka poprzez branie pod uwagę jego zdania w sprawach, które go dotyczą

oraz istnienia wypracowanych zasad uczestnictwa dzieci w podejmowaniu ważnych dla nich decyzji.

Zgodnie z zapisami § 14 ust. 1 pkt. 1 regulaminu wychowankowie mogą wyrażać swoje opinie i poglądy w sprawach, które ich dotyczą. Z informacji przekazanych przez dyrektora wynika, że zdanie dzieci jest brane pod uwagę m.in. w sprawach dotyczących ich przyszłości, sposobu spędzania czasu wolnego, ubioru, planowania posiłków.

Analiza kart, dotyczących okresowej oceny sytuacji dziecka wykazała, że nie zawierają one podpisów dzieci, ani informacji potwierdzających fakt wysłuchania oraz uwzględnienia ich zdania, do czego obligują zapisy art. 4a ustawy. Brak podpisów dzieci (umiejących się podpisać), czy stosownych informacji na powyższym dokumencie może budzić wątpliwość, czy faktycznie realizowany jest obowiązek wynikający z wyżej cytowanego aktu prawnego. Dyrektorowi kontrolowanej jednostki udzielono w powyższym zakresie bieżącego instruktażu.

Dzieci w toku rozmów z zespołem inspektorów nie wniosły zastrzeżeń w kwestii respektowania powyższego prawa w Placówce.

Prawo do prywatności - rozumiane jako prawo poszanowania tajemnicy korespondencji, posiadania własnych pamiątek i osobistych przedmiotów oraz zachowania przez pracowników placówki tajemnicy związanej z osobistymi informacjami przekazanymi przez dziecko, z wyłączeniem przypadków uzyskania informacji o naruszeniu prawa, zagrożeniu zdrowia lub życia, jak również prawo do poszanowania intymności dziecka, w tym zapewnienia możliwości zamykania pomieszczeń przeznaczonych do czynności higienicznych i fizjologicznych.

W trakcie analizy indywidualnej dokumentacji dzieci ustalono, że znajdują się w niej oświadczenia rodziców/opiekunów prawnych dotyczące wyrażenia zgody na wykorzystanie wizerunku.

Z informacji Dyrektora Domu wynika, że dzieci mogą posiadać własność prywatną tj. np.: urządzenia elektroniczne, zdjęcia, pamiątki, zabawki, ubrania itp., co też potwierdzili wychowankowie. Podczas rozmów z dziećmi ustalono, że w Placówce szanowane jest ich prawo do intymności w trakcie korzystania z toalety, czy łazienki. Jedno z dzieci wskazało, że opiekunowie nie pukają przed wejściem do pokoju, przy czym podkreśliło, że mu to nie przeszkadza.

Prawo do informacji - rozumiane jako zapewnienie dostępu do informacji i materiałów pochodzących z różnych źródeł, a w szczególności do tych, które mają na uwadze jego dobro.

Wychowankom Domu zapewnia się dostęp do informacji poprzez media, Internet oraz książki. Podczas oględzin Placówki stwierdzono, że w pokoju komputerowym znajduje się bogato wyposażona biblioteczka, m.in. w różne słowniki i encyklopedie. Także w pokojach dzieci znajdują się książki, które dostosowane są do ich wieku, m.in. bajki.

Ustalono, iż wychowankowie po przybyciu do Placówki zostają zapoznani z przysługującymi im prawami, obowiązkami oraz obowiązującymi zasadami.

Dzieci nie wskazały nieprawidłowości w zakresie realizacji powyższego prawa.

Prawo do pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia - rozumiane jako prawo do zdobywania umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu, takich jak czynności samoobsługowe, załatwianie spraw urzędowych, korzystanie z usług, uczenia się ekonomii domowej, planowania czasu, obowiązkowości oraz rozwijania kompetencji i uprawnień zawodowych umożliwiających podejmowanie pracy zawodowej.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że dzieci w ramach codziennych obowiązków, wspólnie z opiekunami, sprzątają, planują i przygotowują posiłki, piorą odzież, robią zakupy spożywcze i odzieżowe oraz planują czas wolny, co pozwala im na nabywanie kompetencji niezbędnych w samodzielnym życiu.

2. Pozostałe ustalenia

Z wypowiedzi dzieci wynika, iż w Placówce nie było sytuacji, aby były pozostawione bez opieki. Na pytanie dotyczące prac jakie w Domu wykonują, wychowankowie wskazali prace porządkowe, a jedno dziecko poinformowało, że pomaga „wujkowi” przy przenoszeniu drewna na opał.

Zgodnie z treścią § 14 ust. 1 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka m.in. do placówki opiekuńczo-wychowawczej sporządza się **diagnozę psychofizyczną dziecka**. Tymczasem w indywidualnej dokumentacji wychowanków znajdowały się „Opinie psychologiczne” /akta kontroli str. 51-63/, a w jednym przypadku „Ocena funkcjonowania emocjonalno-społecznego dziecka” /akta kontroli str. 65-67/, które były sporządzone przez psychologa zatrudnionego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Elku. W wyniku analizy powyższych dokumentów stwierdzono, że zawierały one informacje dotyczące rozwoju dziecka, funkcjonowania społecznego i emocjonalnego.

Wychowankowie nie posiadali kompleksowych diagnoz psychofizycznych, o których mowa w wyżej cytowanym akcie prawnym. Brak przedmiotowych diagnoz, zawierających wszystkie obszary wskazane w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia, może skutkować podejmowaniem względem dziecka nieadekwatnych do jego potrzeb oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych. Przyczyną powstania nieprawidłowości jest niedostateczna znajomość obowiązujących przepisów w tym zakresie.

Ponadto ustalono, że w Placówce prowadzi się dla każdego wychowanka dokumentację, o której mowa w § 17 ust. 2 rozporządzenia, tj. **plan pomocy dziecku /akta kontroli str. 69-71/**. W kontrolowanej jednostce powyższy dokument nosi nazwę „Indywidualny plan pomocy dziecku”. Zasadne jest dostosowanie nazewnictwa prowadzonej dokumentacji do zapisów rozporządzenia.

Zgodnie z treścią § 15 ust. 3 pkt. 2 rozporządzenia w planie pomocy dziecku wyznacza się cel pracy z dzieckiem, który uwzględnia powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przyspasabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. Analiza planów pomocy, sporządzonych dla wychowanków Placówki w okresie objętym kontrolą, wykazała, iż w niektórych z nich wyznaczano cel pracy z dzieckiem niezgodny z obowiązującymi przepisami, tj. np.:

- „przygotowanie na dalszy pobyt w placówce” (I.O.),
- „pomoc i nauka poprawnego funkcjonowania w społeczeństwie, budowania poprawnych relacji z rówieśnikami i opiekunami” (O.G.),

- „przygotowanie dziecka na możliwość dalszego pobytu w placówce” (S.N.),
- „pomaganie dziecku w akceptowaniu sytuacji zamieszkiwania w placówce z urlopowaniami do rodziny przy ścisłej współpracy z (...)” (S.N., O.B.)

Ponadto stwierdzono, iż we wszystkich planach pomocy dziecku nie określono celów krótkoterminowych i długoterminowych, o których mowa w § 15 ust. 3 pkt. 1 rozporządzenia. Przyczyną nieprawidłowości jest niedostateczna znajomość aktualnych przepisów prawa. Powyższa nieprawidłowość może skutkować podejmowaniem działań nieadekwatnych do potrzeb i sytuacji dziecka oraz rodziny.

Poza tym w planach pomocy, o których mowa powyżej, nie wskazano terminów realizacji działań krótkoterminowych i długoterminowych, co może mieć znaczący wpływ na ich wykonanie.

Ustalono, iż plany pomocy dziecku były modyfikowane zgodnie z wymogami określonymi w przepisach § 15 ust. 5 pkt. 1 rozporządzenia, tj. nie rzadziej niż co pół roku.

Poddane analizie plany pomocy nie zawierały potwierdzenia faktu ich opracowania przy wsparciu organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, do czego obliguje art. 139 ust. 2 ustawy. Dyrektor kontrolowanej jednostki poinformowała, że przy opracowywaniu ww. dokumentów organizator rodzinnej pieczy zastępczej udziela wsparcia m.in. poprzez ustalenia podejmowane na posiedzeniach zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka, a także konsultacje /**akta kontroli str. 73/**. W bieżącym instruktażu wskazano, że fakt ten winien być w jakiejś formie udokumentowany, np. przez podpis koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Dla wychowanków kontrolowanej jednostki prowadzone są **karty pobytu dziecka**, zawierające obszary wskazane w § 17 ust. 2 rozporządzenia. Karty pobytu uzupełniano zgodnie z regulacjami § 17 ust. 4 pkt 2 powyższego aktu prawnego, tj. nie rzadziej niż co miesiąc.

W trakcie oględzin kontrolowanej jednostki stwierdzono, że dzieci mieszkają w pokojach 2 osobowych, których powierzchnia umożliwia im swobodne funkcjonowanie oraz naukę. Pokoje dzieci są odpowiednio wyposażone oraz oświetlone. Ponadto wychowankowie mają zapewnione miejsce do przygotowywania posiłków. Duży salon stanowi miejsce spotkań i wypoczynku dla dzieci i opiekunów. W Placówce znajduje się toaleta oraz łazienka z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych. Z uwagi na powyższe należy uznać, iż kontrolowana jednostka spełniała wymagania określone w §18 ust. 3 pkt. 1-5 rozporządzenia.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. W diagnozie psychofizycznej dziecka uwzględniać wszystkie obszary wskazane w § 14 ust. 3 i 4. **Termin realizacji – 1 miesiąc od dnia otrzymania zaleceń.**
2. W planach pomocy dziecku określać cel pracy z dzieckiem, cele krótkoterminowe i długoterminowe oraz terminy realizacji działań długoterminowych i krótkoterminowych, zgodnie z regulacjami § 15 ust. 3 rozporządzenia. **Termin realizacji - na bieżąco.**

Jednocześnie informuję, że kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny

i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzenia kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. 2015 poz.1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.).

GLÓWNY SPECJALISTA

Katarzyna Stefanowska

GLÓWNY SPECJALISTA

Agnieszka Brzozowska

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jabłonka-Kastyau
ZASTĘPCA DYREKTORA
W. Związku Polityk Społecznej

